

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP.410.017.06.2018

Ewa Błażków,
Dyrektor Szkoły Podstawowej Nr 2 im. Janusza
Korczaka w Głubczycach,
48-100 Głubczyce, ul. Jana Kochanowskiego 2

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/027 – Zmiany w systemie oświaty

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Janusza Korczaka w Głubczycach ¹ , ul. Jana Kochanowskiego 2, 48-100 Głubczyce
Kierownik jednostki kontrolowanej	Ewa Błażków, dyrektor Szkoły Podstawowej Nr 2 im. Janusza Korczaka w Głubczycach ² , od dnia 1 września 2014 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przygotowanie i wdrożenie zmian w systemie oświaty 2. Zmiany warunków lokalowych i organizacyjnych w związku z reformą oświaty 3. Współpraca z instytucjami przy wprowadzaniu zmian w systemie oświaty
Okres objęty kontrolą	Lata 2016-2018 (do czasu zakończenia kontroli oraz ewentualnie okres wcześniejszy, jeżeli będzie miał wpływ na kontrolowaną działalność)
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Agnieszka Broszczak, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/110/2018 z 15 października 2018 r. (akta kontroli str. 1, 3)

¹ Dalej: Szkoła.

² Dalej: Dyrektor szkoły.

³ Dz.U. z 2017 r. poz. 524, ze zm.; dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli działania mające na celu rzetelne przygotowanie Szkoły wynikające ze zmian związanych z reformą oświaty, w okresie objętym kontrolą, nie były w pełni skuteczne.

Dyrektor szkoły współpracowała przy wprowadzaniu zmian związanych z reformą oświaty z instytucjami współodpowiedzialnymi, a także z wyprzedzeniem informowała społeczność szkolną o planowanych zmianach w systemie oświaty. W tym zakresie stwierdzono jednak przypadek braku dopełnienia obowiązku wynikającego z art. 234 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe⁵, dotyczącego poinformowania na piśmie jednego nauczyciela o zmianie związanej z przekształceniem sześcioletniej szkoły podstawowej w ośmioletnią szkołę podstawową.

W Szkole w sposób prawidłowy dokonano zmian organizacyjnych, w tym: zapewniono stan nauczycieli adekwatny do jej potrzeb i posiadających odpowiednie kwalifikacje do realizowanych zajęć. Dwa przypadki zwolnień nauczycieli, które miały miejsce w okresie objętym kontrolą, odbyły się zgodnie z przepisami i były uzasadnione wprowadzanymi zmianami w systemie oświaty. Zapewniona została zróżnicowana i odpowiednia do potrzeb uczniów oferta zajęć pozalekcyjnych. Jednakże sposób zorganizowania rozkładu obowiązkowych zajęć dydaktyczno-wychowawczych nie był w pełni zgodny z zasadami higieny pracy umysłowej.

Uczniowie Szkoły mieli zapewniony dostęp do biblioteki, świetlicy, stołówki oraz zmodernizowanych obiektów sportowych, w tym krytego basenu w ramach obowiązkowych zajęć lekcyjnych. Ponadto, wszystkie zajęcia wychowania fizycznego odbywały się w salach gimnastycznych, a w przypadku zajęć informatycznych każdemu uczniowi zapewniono osobne stanowisko komputerowe z dostępem do internetu.

W ocenie NIK pogorszenie warunków nauczania, w związku z brakiem pracowni przedmiotowych z biologii, chemii, fizyki i geografii, należy uznać za przejściowe. Uzasadniają to działania podjęte przez Dyrektora szkoły, w tym zakupy wyposażenia takich sal, które realizowano w toku prowadzenia czynności kontrolnych.

Kontrola NIK wykazała także nieprawidłowość w zakresie stanu technicznego terenu wokół Szkoły. Zastrzeżenia budziła nierówna nawierzchnia dróg i przejść oraz schodów na terenie Szkoły prowadzących na boisko szkolne. Również i brak właściwego wyposażenia w krzesła i ławki dostosowane do wieku i wzrostu uczniów, nie zapewniał w pełni bezpiecznych i higienicznych warunków nauczania w Szkole.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz.U. z 2017 r. poz. 60, ze zm. Dalej: ustawa Przepisy wprowadzające Prawo oświatowe.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przygotowanie i wdrożenie zmian w systemie oświaty

Opis stanu faktycznego

1.1. W Szkole, według stanu na 30 września 2018 r., do 20 oddziałów (klas) uczęszczało ogółem 379 uczniów.

(akta kontroli str. 1026)

Dyrektor szkoły, w okresie objętym kontrolą, podejmowała działania dotyczące upowszechniania wśród społeczności szkolnej informacji związanych z reformą oświatową i wprowadzanymi zmianami, które obejmowały:

a/ przekazywanie informacji na zebraniach Dyrektora szkoły i wychowawców klas z rodzicami uczniów⁷ oraz uczniom - przez wychowawców klas na godzinach wychowawczych;

b/ informowanie o reformie edukacji na spotkaniach z samorządem uczniowskim⁸, w tym w zakresie możliwości wskazania przez organ stanowiący, tj. Gminę Głubczyce uczniom klas szóstych szkoły podstawowej prowadzonej przez tę jednostkę, miejsca realizacji obowiązku szkolnego od klasy siódmej do ósmej w kolejnych latach szkolnych w publicznej szkole podstawowej powstałej w wyniku przekształcenia gimnazjum,

c/ omawianie na posiedzeniach Rady Pedagogicznej⁹ zagadnień dotyczących:

- zmian w przepisach oświatowych, kierunków realizacji polityki oświatowej państwa oraz zniesienia obowiązkowego sprawdzianu szóstoklasisty,

- gminnej sieci szkół i liczby oddziałów w poszczególnych szkołach miejskich po reformie,

- ramowego planu nauczania dla szkół podstawowych oraz tygodniowej liczby godzin dla poszczególnych przedmiotów po reformie.

Ponadto w dniu 30 marca 2017 r.¹⁰ na posiedzeniu Rady Pedagogicznej dyrektor Zarządu Oświaty, Kultury i Sportu w Głubczycach przedstawił prezentację dotyczącą zmian systemu oświaty, a także omówił regulacje dotyczące nauczycieli, w tym w zakresie zatrudnienia.

Oprócz powyższych działań Dyrektor szkoły na bieżąco przekazywała informacje rodzicom uczniów dotyczące zorganizowanego w dniu 16 grudnia 2016 r., przez Wojewodę Opolskiego oraz Opolskiego Kuratora Oświaty spotkania poświęconego zmianom ustroju szkolnego, które ostatecznie odbyło się Miejskim Domu Kultury w Głubczycach.

(akta kontroli str. 4-104)

W związku z trybem i sposobem wprowadzanych zmian w systemie oświaty nie wystąpiły protesty i niepokoje społeczne oraz nie wpłynęły do Szkoły skargi w tym zakresie.

(akta kontroli str. 5, 280)

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Na zebraniu z w dniu 18 maja 2016 r. poinformowano rodziców o wdrożonej reformie oświaty oraz o przejściu w roku szkolnym 2017/2018 uczniów klas szóstych do Szkoły Podstawowej nr 3 w Głubczycach w celu kontynuowania nauki jako klasa siódma. Ponadto na zebraniu z rodzicami w dniu 12 czerwca 2017 r. wychowawcy klas odczytali list Minister Edukacji Narodowej skierowany do rodziców i opiekunów w związku z nową reformą edukacji.

⁸ Spotkania w dniach: 7 lutego 2017 r., 17 marca 2017 r., 6 kwietnia 2017 r. oraz 8 czerwca 2017 r.

⁹ W dniach: 30 sierpnia 2016 r. (udział wzięło 41 członków Rady Pedagogicznej), 9 lutego 2017 r. (udział wzięło 41 członków Rady Pedagogicznej), 10 kwietnia 2017 r. (udział wzięło 42 członków Rady Pedagogicznej), 31 sierpnia 2017 r. (udział wzięło 39 członków Rady Pedagogicznej) oraz 11 stycznia 2018 r. (udział wzięło 37 członków Rady Pedagogicznej).

¹⁰ Udział wzięło w nim 43 członków Rady Pedagogicznej.

Zgodnie z art. 234 ust. 2 ustawy Przepisy wprowadzające Prawo oświatowe Dyrektor szkoły w terminie do dnia 15 maja 2017 r. poinformowała pisemnie 43 nauczycieli oraz 19 pracowników, którzy nie byli nauczycielami, o zmianie związanej z przekształceniem sześciolletniej szkoły podstawowej w ośmioletnią szkołę podstawową. Ustalono, że nie dopełniono tego obowiązku w odniesieniu do jednego nauczyciela, co opisano w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 4-8, 105)

1.2. Uchwałą nr XXXVI/295/17 Rady Miejskiej w Głubczycach z dnia 25 października 2017 r.¹¹ stwierdzono przekształcenie z dniem 1 września 2017 r. dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej nr 2 im. Janusza Korczaka w Głubczycach w ośmioletnią Szkołę Podstawową nr 2 im. Janusza Korczaka w Głubczycach z siedzibą przy ul. Kochanowskiego 2, 48-100 Głubczyce.

(akta kontroli str. 106)

Począwszy od roku szkolnego 2017/2018 Dyrektor szkoły ustaliła dla klas I i IV nowe plany nauczania dostosowane do nowej podstawy programowej, zgodnie z wymogami art. 273 i art. 291 ustawy Przepisy wprowadzające Prawo oświatowe. Planów takich nie ustalono dla klas siódmych, gdyż uczniowie tych klas kontynuowali naukę w Szkole Podstawowej nr 3 w Głubczycach¹². Ponadto w latach szkolnych 2017/2018 i 2018/2019 Dyrektor ustaliła organizację Szkoły na podstawie prawidłowo przyjętych arkuszy organizacyjnych Szkoły, tj. projektów zaopiniowanych przez organ nadzoru pedagogicznego i nauczycielskie związki zawodowe, a następnie zatwierdzonych przez organ prowadzący Szkołę w terminach wynikających z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli¹³.

(akta kontroli str. 107, 127-128, 135-142, 184-205)

W latach 2017-2018 nie dokonywano korekty realizowanego planu finansowego Szkoły. Dyrektor szkoły poinformowała, że (...) *W roku 2017 nie dokonywano korekty planu finansowego, gdyż Szkoła Podstawowa nr 2 nie posiadała oddziałów klas siódmych. Zgodnie z decyzją organu prowadzącego klasy te kontynuowały naukę w Szkole Podstawowej nr 3 w Głubczycach. Natomiast w roku 2018 również nie dokonywano korekty planu finansowego, gdyż wszystkie zaplanowane działania zostały w nim już od początku ujęte.*

(akta kontroli str. 206-208)

Sporządzony projekt planu finansowego Szkoły na rok 2018 został zaopiniowany przez Radę Rodziców¹⁴ zgodnie z art. 84 ust. 2 pkt. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe¹⁵ i złożony do organu prowadzącego w dniu 15 grudnia 2017 r. Ponadto, w związku z przekształceniem sześciolletniej szkoły podstawowej w ośmioletnią szkołę podstawową, wynikającym z reformy oświaty w 2017 roku nie miały zastosowania przepisy art. 26 ust. 4 ustawy z dnia

¹¹ W sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej nr 2 im. Janusza Korczaka w Głubczycach w ośmioletnią Szkołę Podstawową nr 2 im. Janusza Korczaka w Głubczycach.

¹² Zgodnie z uchwałą Nr XXXI/255/17 Rady Miejskiej w Głubczycach z dnia 26 kwietnia 2017 r. w sprawie wskazania uczniom oddziałów klasy VI miejsca realizacji obowiązku szkolnego od klasy VII do VIII, uczniom wszystkich oddziałów klasy VI Szkoły Podstawowej Nr 2 im. Janusza Korczaka w Głubczycach wskazano w roku szkolnym 2017/2018 miejsce realizacji obowiązku szkolnego od klasy VII do VIII w Szkole Podstawowej Nr 3 im. Marii Skłodowskiej Curie powstałej z przekształcenia Gimnazjum nr 1 w Głubczycach.

¹³ Dz.U. z 2017 r. poz. 649, ze zm.

¹⁴ Uchwała Rady Rodziców z dnia 5 grudnia 2017 r. w sprawie zaopiniowania planu finansowego na rok 2018.

¹⁵ Dz.U. z 2018 r. poz. 996, ze zm.

29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁶ w zakresie przeprowadzenia inwentaryzacji oraz art. 12 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁷ w kwestii związanej z przekazaniem majątku. W związku z powyższym nie dokonywano również zmian stron w umowach zawieranych przez Szkołę.

(akta kontroli str. 209-234)

W latach szkolnych 2017-2018 w związku z potrzebą przygotowania obiektu szkolnego i jego wyposażenia do przyjęcia uczniów i prowadzenia z nimi zajęć w zreformowanej szkole, Dyrektor szkoły podjęła następujące działania:

a/ w dniu 13 czerwca 2018 r. wystąpiła do organu prowadzącego Szkołę z wnioskiem o zwiększenie części oświatowej subwencji ogólnej z 0,4% rezerwy w roku 2018 z tytułu dofinansowania wyposażenia w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej z przedmiotów przyrodniczych w szkołach podstawowych¹⁸;

b/ zbudowano boisko wielofunkcyjne¹⁹ przy Szkole obejmujące boisko tartanowe i boisko ze sztuczną nawierzchnią trawiastą;

c/ przeprowadzono remont krytej pływalni²⁰;

d/ dokonano zakupów wyposażenia sal lekcyjnych, w tym.: dwóch projektorów²¹, dwóch tablic interaktywnych²² oraz trzech zestawów komputerowych²³.

Ponadto Dyrektor szkoły poinformowała, że (...) *W latach 2016-2018 założono internet światłowodowy w całej szkole, wdrożono e-dziennik, zainstalowano radiowęzeł w salach, na korytarzach i na podwórku szkolnym oraz kupiono ponad 200 indywidualnych szafek korytarzowych dla uczniów.*

(akta kontroli str. 206-207, 236-256, 258-279)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość:

W jednym przypadku, wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 234 ust. 2 ustawy Przepisy wprowadzające Prawo oświatowe, Dyrektor szkoły nie poinformowała pisemnie nauczyciela o zmianie związanej z przekształceniem sześciolletniej szkoły podstawowej w ośmioletnią szkołę podstawową. W powyższej sprawie Dyrektor szkoły wyjaśniła, że (...) *Był to niezamierzony błąd i niedopatrzenie, wynikłe stąd, że nauczyciel ten od roku 2014 nie przepracował ani jednego dnia w szkole. Przebywał najpierw na zwolnieniu chorobowym, następnie na urlopie macierzyńskim, a do dnia dzisiejszego przebywa na urlopie wychowawczym. Od 5 lat zamieszkuje w mieście oddalonym o 60 km od Głubczyc i sporadycznie odwiedza szkołę.*

(akta kontroli str. 4-8,105)

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK Dyrektor szkoły podjęła aktywną współpracę z nauczycielami, rodzicami, uczniami i pracownikami niepedagogicznymi oraz z dostatecznym wyprzedzeniem informowała te osoby o planowanych zmianach ustroju szkolnego i ich wpływie na funkcjonowanie Szkoły. W jednym przypadku nie poinformowano nauczyciela o zmianie związanej z przekształceniem sześciolletniej szkoły

¹⁶ Dz. U. z 2018 r. poz. 395.

¹⁷ Dz. U. z 2017 r. poz. 2077.

¹⁸ Wniosek na kwotę 52 230 zł dotyczący pomocy dydaktycznych do przedmiotów: geografia, biologia, fizyka i chemia przekazano do Ministerstwa Edukacji Narodowej w dniu 14 czerwca 2018 r.

¹⁹ Umowa Nr Sz.P2.022.3.2018 z dnia 28 marca 2018 r. na realizację zadania pn. Budowa boisk wielofunkcyjnych przy Szkole Podstawowej nr 2 w Głubczycach ul. Kochanowskiego 2, zawarta w wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego. Wartość zrealizowanej inwestycji 760 807,98 zł.

²⁰ Na kwotę 21 932,99 zł, obejmował: malowanie sufitu i ścian, instalacji wentylacyjnej, grzejników, rur i balustrad.

²¹ Na kwotę 3 365,10 zł.

²² Na kwotę 6 995 zł.

²³ Na kwotę 6 687 zł.

podstawowej w ośmioletnią szkołę podstawową, który to obowiązek wynikał z ustawy Przepisy wprowadzające Prawo oświatowe. Organizację Szkoły ustalono w sposób prawidłowy, opracowano nowe plany nauczania począwszy od roku szkolnego 2017/2018 dla klas I i IV szkoły podstawowej oraz projekt planu finansowego szkoły na rok 2018.

OBSZAR

2. Zmiany warunków lokalowych i organizacyjnych w związku z reformą oświaty

2.1 Zmiana warunków organizacyjnych w związku z reformą oświaty

Opis stanu faktycznego

2.1.1. Szkoła funkcjonowała na podstawie aktualnego statutu, przyjętego uchwałą Rady Pedagogicznej z dnia 26 października 2017 r.²⁴. Statut przyjęto w terminie określonym w art. 322 ust. 1 ustawy Przepisy wprowadzające Prawo oświatowe, tj. do dnia 30 listopada 2017 r. Statut zawierał wszystkie elementy określone w art. 98 ustawy Prawo oświatowe.

(akta kontroli str. 281-361)

2.1.2. W latach szkolnych 2016/2017 2017/2018 oraz 2018/2019 zatrudnienie nauczycieli w Szkole wynosiło odpowiednio: 45²⁵, 39²⁶ i 45 osób²⁷. W okresie od 1 września 2016 r. do 30 września 2018 roku nastąpił spadek zatrudnienia wśród nauczycieli następujących przedmiotów:

a/ edukacji wczesnoszkolnej - z dziesięciu zatrudnionych w roku szkolnym 2016/2017 w ramach 8,32 etatów, do ośmiu w roku szkolnym 2017/2018 w ramach 6,55 etatów, a następnie do sześciu w roku szkolnym 2018/2019 w ramach 4,79 etatów;

b/ przyrody - z trzech zatrudnionych w latach szkolnych 2016/2017 i 2017/2018 w ramach 1,5 i 1,44 etatów, do dwóch w roku szkolnym 2018/2019 w ramach 0,95 etatów.

W ww. okresie wzrosło natomiast zatrudnienie wśród nauczycieli następujących przedmiotów:

a/ języka polskiego - z trzech zatrudnionych w latach szkolnych 2016/2017 i 2017/2018 odpowiednio w ramach 2,67 etatów oraz 2,9 etatów, do pięciu w roku szkolnym 2018/2019 w ramach 4,1 etatów;

b/ języka obcego nowożytnego - z dwóch zatrudnionych w roku szkolnym 2016/2017 w ramach 2,61 etatów, do trzech zatrudnionych w latach szkolnych 2017/2018 i 2018/2019 odpowiednio w ramach 2,7 etatów oraz 3 etatów;

c/ matematyki - z trzech zatrudnionych w latach szkolnych 2016/2017 i 2017/2018 odpowiednio w ramach 2,25 etatów oraz 2,47 etatów, do czterech zatrudnionych w roku szkolnym 2018/2019 w ramach 3,28 etatów.

Ponadto, w związku z kontynuowaniem od roku szkolnego 2018/2019²⁸ nauki w Szkole przez uczniów klas siódmych wzrosło zatrudnienie wśród nauczycieli

²⁴ Obowiązujący od dnia 27 października 2017 r.

²⁵ W ramach 41,58 etatów bez godzin ponadwymiarowych, natomiast w ramach 45,58 etatów po ujęciu godzin ponadwymiarowych. Stan na 30 września 2016 r. według Systemu Informacji Oświatowej, dalej SIO.

²⁶ W ramach 36,34 etatów bez godzin ponadwymiarowych, natomiast w ramach 39,92 etatów po ujęciu godzin ponadwymiarowych. Stan na 30 września 2017 r. według SIO.

²⁷ W ramach 39,25 etatów bez godzin ponadwymiarowych, natomiast w ramach 44,8 etatów po ujęciu godzin ponadwymiarowych. Stan na 30 września 2018 r. według SIO.

²⁸ Uchwałą Nr XXX/255/17 Rady Miejskiej w Głubczycach z dnia 26 kwietnia 2017 r. w sprawie wskazania uczniom oddziałów klasy VI miejsca realizacji obowiązku szkolnego od klasy VII do VIII, uczniom wszystkich oddziałów klasy VI Szkoły Podstawowej Nr 2 im. Janusza Korczaka w Głubczycach wskazano w roku szkolnym 2017/2018 miejsce realizacji obowiązku szkolnego od klasy VII do VIII w Szkole Podstawowej Nr 3 im. Marii Skłodowskiej Curie powstałej z przekształcenia Gimnazjum nr 1 w Głubczycach.

przedmiotów: a/ geografii - do jednego zatrudnionego w ramach 0,56 etatu, b/ biologii - do dwóch zatrudnionych w ramach 0,56 etatów, c/ chemii – do jednego zatrudnionego w ramach 0,33 etatu oraz d/ fizyki – do jednego zatrudnionego w ramach 0,33 etatu.

(akta kontroli str. 363-414)

W powyższym okresie nie wystąpiły sytuacje redukcji etatów niektórych nauczycieli poniżej pensum wynoszącego 18 godzin. Ustalono natomiast, że w roku szkolnym 2018/2019 wystąpiły dwa przypadki szczególnego obciążenia pracą w godzinach ponadwymiarowych nauczycieli. Dotyczyły one dwóch nauczycielek języka angielskiego, którym powierzono nauczanie 26²⁹ i 25³⁰ godzin ww. przedmiotu w tygodniu. Dyrektor szkoły wyjaśniła, że (...) *Obie nauczycielki są szczególnie obciążone nadgodzinami ze względu na to, że ucząca też w SP 2 inna nauczycielka języka angielskiego przebywa na zwolnieniu lekarskim. Zwolnienie to trwa już trzy miesiące. Musiałam zapewnić naukę przedmiotu, a nie znalazłam nauczyciela zewnętrznego, który pracowałby na etacie tej pani (...). Obie nauczycielki zgodziły się na przyjęcie dodatkowych obowiązków i zwiększenie wymiaru godzin do realizacji, do czasu powrotu do pracy brakującej nauczycielki.*

(akta kontroli str. 384-418)

Przed dniem 1 września 2017 r. tylko jeden nauczyciel zatrudniony w Szkole w wymiarze wynoszącym 12 godzin lekcyjnych, musiał dopełniać brakujące do pensum sześć godzin w innej szkole, tj. w Zespole Szkół w Pietrowicach. Ww. nauczyciel w ramach tych 12 godzin, realizował wszystkie z dziewięciu godzin przedmiotu muzyka nauczanego w Szkole, a ponadto jedną godzinę wychowawczą oraz dwie godziny koła zainteresowań chóru. Liczba godzin realizowanych przez nauczyciela stanowiła 1,6% ogółem realizowanych zajęć, tj. z 763 godzin. Po dniu 1 września 2017 r. w Szkole nie pracowali nauczyciele dopełniający etat w innych szkołach. Ponadto, w Szkole w okresie objętym kontrolą zajęcia lekcyjne oraz inne obowiązki realizowali również nauczyciele zatrudnieni w innych szkołach oraz instytucjach. W latach szkolnych 2016/2017 i 2017/2018 ich liczba wynosiła pięć³¹, natomiast w latach szkolnych 2018/2019 osiem³².

(akta kontroli str. 177-183, 419, 1126-1127)

W okresie objętym kontrolą w Szkole wystąpiły dwa przypadki przeniesienia nauczyciela do innej szkoły w trybie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. *Karta Nauczyciela*³³. Zostali oni przeniesieni na własną prośbę dekretem z dniem 1 września 2017 r. na stanowiska nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej do Szkoły Podstawowej nr 3 w Głubczycach w związku z reorganizacją tej placówki³⁴. Dyrektor szkoły wyjaśniła, że (...) *W roku szkolnym 2017/2018 dwie panie – nauczycielki edukacji wczesnoszkolnej – podjęły pracę w innej placówce ze względu na to, że w Szkole Podstawowej nr 2 w kolejnych latach zaplanowane było uszczuplenie oddziałów klas I-III, natomiast w Szkole Podstawowej nr 3 w Głubczycach oddziały*

²⁹ Liczba ogółem realizowanych godzin przez nauczyciela wyniosła 27, w tym oprócz 26 godzin języka angielskiego oraz jedna godzina z wychowawcą.

³⁰ Liczba ogółem realizowanych godzin przez nauczyciela wyniosła 27, w tym oprócz 25 godzin języka angielskiego, jedna godzina z wychowawcą oraz jedna godzina kółka zainteresowań z języka angielskiego.

³¹ Prowadzone zajęcia to: język niemiecki, język polski, religia, koło teatralne. Ponadto w roku szkolnym 2016/2017 religia kościoła Zielonoświątkowców, natomiast w 2017/2018 wychowanie do życia w rodzinie oraz godzina wychowawcza. Dodatkowo w tych latach jeden nauczyciel pełnił funkcję administratora e-dziennika.

³² Prowadzone zajęcia to: język polski, religia, koło teatralne, koło - chór, fizyka, informatyka, język angielski, doradztwo zawodowe, obowiązki wychowawcy świetlicy oraz psychologa. Dodatkowo w tych latach jeden nauczyciel pełnił funkcję administratora e-dziennika.

³³ Dz. U. z 2018 r. poz. 967 ze zm. Dalej: ustawa Karta Nauczyciela.

³⁴ Tj. przekształceniem Gimnazjum nr 1 w Głubczycach w Szkołę Podstawową nr 3 w Głubczycach.

te się pojawiły. By kontynuować pracę zgodnie ze swoimi kwalifikacjami, obie panie podjęły decyzję dotyczącą ich przeniesienia.

Ponadto w ww. okresie wystąpiły dwa przypadki zwolnień nauczycieli w trybie art. 20 ust. 1 pkt. 2 ustawy Karta Nauczyciela, z którymi z dniem 7 maja 2018 r. nastąpiło rozwiązanie stosunków pracy za wypowiedzeniem. Jego przyczynami były zmiany planu nauczania ograniczające tygodniowy wymiar godzin³⁵, co uniemożliwiało zapewnienie nauczycielowi pełnego etatu, jak również uzupełnienie etatu na innym stanowisku zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami. W obu ww. przypadkach, nauczyciele z dniem 1 września 2018 r. nabyli prawo do świadczeń kompensacyjnych. Tym samym, dokonywane przez Dyrektora szkoły zmiany kadrowe odbyły się w sposób przewidziany przepisami prawa

Nie wystąpiły przypadki nałożenia na nauczyciela, przez organ prowadzący, obowiązku podjęcia pracy w innej szkole celem uzupełnienia tygodniowego obowiązkowego wymiaru pensum, w trybie art. 22 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela.

(akta kontroli str. 420-430)

W związku z redukcją zatrudnienia³⁶ w powyższym okresie Szkoła poniosła koszty w wysokości 63 986,40 zł, dotyczące zwolnień dwóch nauczycieli na podstawie art. 20 ust. 1 pkt. 2 ustawy Karta Nauczyciela.

W okresie objętym kontrolą koszty zatrudnienia nauczycieli wzrastały i wyniosły w 2016 roku 2 679 566,03 zł³⁷, natomiast w 2017 roku 2 685 362,84 zł³⁸. Na dzień 31 sierpnia 2018 r. na wynagrodzenia nauczycieli wraz z pochodnymi wydatkowano 1 824 726,29 zł³⁹.

(akta kontroli str. 431-447)

W wyniku kontroli ustalono, że stan zatrudnienia nauczycieli był adekwatny do potrzeb Szkoły. W zakresie dotyczącym sposobu diagnozowania braków kadrowych i przeciwdziałaniu ich wystąpieniu Dyrektor szkoły poinformowała, że (...) *Oddziały klas siódmych pojawiły się w zarządzanej przeze mnie szkole w obecnym roku szkolnym, tj. 2018/2019. Już rok wcześniej, mając świadomość braków kadrowych z takich przedmiotów jak chemia, fizyka i geografia (dwóch biologów posiadam wśród kadry swoich nauczycieli), przeprowadziłam rozeznanie dotyczące nauczycieli tychże przedmiotów. Wiedziałam, że nauczyciele pracujący w naszych gminnych placówkach, w których liczba etatów z tych przedmiotów będzie zredukowana w ich szkołach (ze względu na zmniejszenie liczby oddziałów – zespoły szkół, czy przekształcenie – gimnazjum), złożyli podania o pracę do Szkoły Podstawowej nr 2 w Głubczycach. Dokonałam weryfikacji tychże podań, następnie przeprowadziłam rozmowy z nauczycielami przedmiotów takich jak chemia, fizyka, geografia. Wobec powyższych działań na etapie opracowania arkusza organizacji na rok 2018/2019 mogłam umieścić w nim gotowe nazwiska zrekrutowanych nauczycieli. Stąd zatrudnienie (...) nauczyciela chemii, biologii i matematyki*

³⁵ W obu przypadkach do 14 z 26 godzin tygodniowo.

³⁶ W tym, w odniesieniu do trzech nauczycieli – upłynął okres na który zwarta została umowa o pracę (na czas określony), z czego w dwóch przypadkach w 2017 r. i jednym w 2018 r. Dodatkowo w przypadku dwóch nauczycieli w 2017 r. nastąpiło rozwiązanie umowy o pracę na mocy porozumienia stron.

³⁷ W tym w ramach rozdziałów: 80101 Szkoły podstawowe w kwocie 2 482 098,49 zł, 80150 Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych, gimnazjach, liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych i szkołach zawodowych oraz szkołach artystycznych w kwocie 93 908,56 zł oraz 85401 Świetlice szkolne w kwocie 103 558,98 zł.

³⁸ W tym w ramach rozdziałów: 80101 Szkoły podstawowe w kwocie 2 499 870,31 zł, 80150 Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych, gimnazjach, liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych i szkołach zawodowych oraz szkołach artystycznych w kwocie 83 182,31 zł oraz 85401 Świetlice szkolne w kwocie 102 310,22 zł.

³⁹ W tym w ramach rozdziałów: 80101 Szkoły podstawowe w kwocie 1 650 819,77 zł, 80150 Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych w kwocie 36 776,99 zł oraz 85401 Świetlice szkolne w kwocie 137 129,53 zł. W 2018 r. na wynagrodzenia nauczycieli i obsługi według stanu na 13 listopada 2018 r. zaplanowano 3 311 399,00 zł.

z Zespołu Szkół w Pietrowicach, (...) nauczyciela geografii i historii z Gimnazjum nr 1 w Głubczycach oraz (...) nauczyciela fizyki również z Gimnazjum nr 1 w Głubczycach. Te działania zapewniły stan zatrudnienia nauczycieli, który uwzględnił bieżące potrzeby szkoły.

(akta kontroli str. 415-418)

2.1.3. Badaniem⁴⁰ w zakresie posiadanych przez nauczycieli kwalifikacji do realizowanych zajęć edukacyjnych objęto pięciu z 45 nauczycieli, tj. 11,1%, nauczycieli, którym powierzono nauczanie w klasach IV-VII w bieżącym roku szkolnym 2018/2019. Ustalono, że zajęcia zostały przydzielone nauczycielom zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami, określonymi w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli⁴¹.

(akta kontroli str. 448-475, 1084-1112)

2.1.4. Dyrektor szkoły w okresie objętym kontrolą dysponowała środkami finansowymi zaplanowanymi na szkolenia i doskonalenie zawodowe nauczycieli⁴² w wysokości: w 2016 r. - 6 445 zł⁴³ (z czego wydatkowano 5 114 zł), w 2017 r. - 15 336 zł⁴⁴ (z czego wydatkowano 6 901 zł) oraz w 2018 r. - 13 819 zł⁴⁵ (z czego na dzień 31 sierpnia 2018 r. wydatkowano 3 748,50 zł).

W wyniku kontroli ustalono, że ww. środki finansowe przeznaczone na szkolenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli wykorzystano zgodnie z potrzebami Szkoły, w tym m.in. na: a/ dofinansowanie studiów podyplomowych z techniki, edukacji dla bezpieczeństwa i wychowania do życia w rodzinie (dla trzech nauczycieli), b/ szkolenia z zakresu pierwszej pomocy, c/ dokształcanie Rady Pedagogicznej z zakresu zmian w prawie oświatowym, d/ szkolenia z higieny głosu, e/ cyberprzemocy oraz f/ innowacji.

W zakresie niepełnego wykorzystania środków Dyrektor szkoły wyjaśniła, że (...) *Podjęte dokształcanie nauczycieli w 2016 r. zaspokoiły potrzeby placówki, stąd nie wykorzystana kwota 1 331 zł. W 2017 r. planowane było podjęcie studiów podyplomowych „Wychowanie do życia w rodzinie” przez dwóch nauczycieli oraz studiów podyplomowych „Edukacja dla bezpieczeństwa” przez jednego nauczyciela. Rezygnacja z podjęcia studiów przez jednego z nauczycieli spowodowała nie wykorzystanie zaplanowanych środków finansowych. Ponadto szkoła wzięła udział w dwóch projektach zewnętrznych: „Rozwijamy potencjał uczniów w Gminie Głubczyce” oraz projekt „Odkrywczy Sekretów Nauki”. Tematyka darmowych szkoleń zaproponowanych przez instytucje prowadzące projekty pokrywała się z tematyką szkoleń zaplanowanych w ramach Wewnętrzzszkolnego Doskonalenia Nauczycieli, stąd pozostała w budżecie nie wykorzystana kwota na dokształcanie nauczycieli. Do końca 2018 r. zaplanowane jest jeszcze szkolenie członków Rady Pedagogicznej o tematyce dotyczącej organizacji w szkole Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej oraz kolejne szkolenie dotyczące RODO w szkole. Dodatkowo*

⁴⁰ Próbę do badania dobrano z uwzględnieniem ryzyka braku kwalifikacji w zakresie przedmiotów dotychczas nie nauczanych w szkole, tj.: chemia, fizyka, biologia i geografia oraz przedmiotu historia w związku ze zwiększoną ogólną liczbą godzin tego przedmiotu nauczanego również w klasach siódmych.

⁴¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 1575.

⁴² W dziale 801 Oświata i wychowanie, rozdziale 80146 Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli.

⁴³ Załącznik nr 2 do Zarządzenia nr 458/16 Burmistrza Głubczyc z dnia 29 lutego 2016 r. w sprawie ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania opłat za kształcenie nauczycieli pobierane przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli oraz specjalności i formy kształcenia na które dofinansowanie jest przyznawane.

⁴⁴ Załącznik nr 2 do Zarządzenia nr 827/17 Burmistrza Głubczyc z dnia 17 lutego 2017 r. w sprawie ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania opłat za kształcenie nauczycieli pobierane przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli oraz specjalności i formy kształcenia na które dofinansowanie jest przyznawane.

⁴⁵ Załącznik nr 2 do Zarządzenia nr 1210/18 Burmistrza Głubczyc z dnia 12 lutego 2018 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania opłat za kształcenie nauczycieli pobierane przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli oraz specjalności i formy kształcenia, na które dofinansowanie jest przyznawane.

nastąpi zwrot kosztów za dokształcanie za I semestr dla nauczycielki, która podjęła studia podyplomowe „Edukacja i wspomaganie dziecka z autyzmem i zespołem Aspergera”. Planuje się także udział nauczycieli w kursie dotyczącym pracy w programie Excel, który ma się odbyć w Powiatowym Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Głubczycach.

(akta kontroli str. 476-624)

2.1.5. W latach 2016-2018 (wg. stanu na dzień 2 listopada 2018 r.) nauczyciele Szkoły podnosili swoją wiedzę ogólną i zawodową uczestnicząc w szkoleniach związanych z wprowadzanymi zmianami w systemie oświaty. Badaniem objęto sześciu, tj. 11% z 55 ogółu nauczycieli uczących w Szkole w tym okresie. Do form kształcenia i doskonalenia zawodowego ukończonych przez tych nauczycieli, a związanych ze zmianami w systemie oświaty należały: a/ spotkanie informacyjne „Nowe prawo oświatowe a zmiany w pracy nauczycieli”, b/ webinaria: „Biologia według nowej podstawy programowej. Wyzwania przedmiotowe” oraz „Przyroda według nowej podstawy programowej. Wyzwania przedmiotowe”, c/ konferencje: „Nauka programowania w klasach 1-3. Jak zrealizować proponowaną podstawę programową kształcenia informatycznego?”, „Baltie, Scratch i algorytmy. Jak uczyć programowania w klasach I, IV i VII zgodnie z nową podstawą programową?”, „Wdrażanie nowej podstawy programowej wychowanie przedszkolne i edukacja wczesnoszkolna”, d/ e-konferencja „Kształcenie matematyczne w edukacji wczesnoszkolnej w obliczu nowej podstawy programowej” oraz e/ konferencja metodyczna dla nauczycieli biologii i przyrody „Jak motywować uczniów do nauki”. W powyższym okresie w kształceniu i doskonaleniu zawodowym związanym z wprowadzeniem zmian w systemie oświaty uczestniczyło 45 spośród ogółu nauczycieli. Dominującą formą były szkoleniowe Rady Pedagogiczne obejmujące zmiany w systemie oświaty i prawie oświatowym oraz konferencje związane z nową podstawą programową. Ponadto, dofinansowano studia podyplomowe dla jednego nauczyciela z przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa, tj. obowiązującego w ósmej klasie szkoły podstawowej⁴⁶. Szkolenia te były adekwatne do potrzeb szkoły. Ustalono, że spośród ogółu nauczycieli w ww. okresie w powyższych formach doskonalenia nie uczestniczyła jedna nauczycielka przebywająca na urlopie wychowawczym oraz dziewięciu nauczycieli zatrudnionych w Szkole od dnia 1 września 2018 r. Dyrektor szkoły wyjaśniła, że (...) *Jedna z nauczycielek jest zatrudniona 2/20 etatu psychologa. Jest młodym nauczycielem stażystą, nigdy wcześniej nie pracowała w szkole, na stałe jest zatrudniona w szpitalu. Stąd jej brak uczestnictwa w ubiegłych latach w formach dokształcania związanych z wprowadzeniem zmian w systemie oświaty. Do zagadnień związanych z reformą oświatową jest wdrażana na bieżąco przez dyrektora szkoły. Pozostała ósemka nauczycieli (...) w poprzednich latach 2016/2017 oraz 2017/2018 przeszła szkolenia dotyczące zmian w systemie oświaty w swoich macierzystych placówkach, na co posiadam poświadczenie od dyrektorów placówek, w których byli wówczas zatrudnieni. Dwoje z nich posiada też zaświadczenie z indywidualnych szkoleń.*

(akta kontroli str. 587-590, 604-607, 616-619, 625-650)

⁴⁶ Zgodnie z Załącznikiem nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U., poz. 703).

2.1.6. W roku szkolnym 2017/2018 wymiar godzin lekcyjnych dla klas I⁴⁷ i IV⁴⁸ był zgodny z rozporządzeniem w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, natomiast wymiar godzin lekcyjnych dla klas III⁴⁹ i VI⁵⁰ z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia z 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych⁵¹, a ponadto z arkuszami organizacyjnymi szkoły. Badaniem objęto trzy przedmioty obowiązkowe (tj. 27,3%) realizowane przez jeden oddział klas IV⁵² oraz VI⁵³ w roku szkolnym 2017/2018. Jak ustalono, liczby godzin zaplanowanych i zrealizowanych w powyższym okresie były zgodne z ww. rozporządzeniami.

(akta kontroli str. 127-128, 130-142, 146-148, 184, 651-653, 1113)

W latach szkolnych 2016/2017, 2017/2018 i 2018/2019 obowiązkowe zajęcia w Szkole nie odbywały się w systemie zmianowym⁵⁴. Ponadto, w powyższych latach nie organizowano uczniom obowiązkowych zajęć na tzw. zerówkach, tj. przed 8 rano.

(akta kontroli str. 654-666, 1118)

W zakresie organizacji przez Szkołę kształcenia pod kątem zgodności z zasadami higieny procesu nauczania, badaniem objęto pięć oddziałów wszystkich klas w roku szkolnym 2016/2017⁵⁵, 2017/2018⁵⁶ oraz 2018/2019⁵⁷. Ustalono, że:

- a/ zajęcia w poszczególne dni tygodnia rozpoczynały się o stałej porze (różnica jednej godziny) oraz uwzględniały podobną liczbę godzin lekcyjnych,
- b/ długość przerw między zajęciami wynosiła co najmniej 10 minut oraz jedna przerwa o długości 20 minut występowała po czwartej godzinie lekcyjnej z przeznaczeniem na spożycie posiłku,
- c/ zajęcia, w których dominowała praca statyczna i długotrwała koncentracja nie były lokowane po szóstej godzinie lekcyjnej,
- d/ stwierdzono przypadki łączenia w bloki przedmiotów, w których dominowała praca statyczna i długotrwała koncentracja (matematyka, fizyka i chemia) oraz przypadki występowania dni, w których kumulowane były te zajęcia, a także dni, w których występowały tylko przedmioty, które nie wymagały zwiększonej koncentracji.

(akta kontroli str. 655-666, 1118, 1120-1121)

Ponadto, zbadano dostępność uczniów do pracowni przedmiotowych. Badaniem objęto po jednym oddziale klas IV-VI w odniesieniu do 55% obowiązkowych

⁴⁷ Tygodniowy wymiar godzin ustalony w planach nauczania i arkuszu organizacyjnym wynosił 20, a liczba faktycznie zrealizowanych godzin przez ww. klasy wynosiła: I A – 714, I B – 706.

⁴⁸ Tygodniowy wymiar godzin ustalony w planach nauczania wynosił 24, natomiast w arkuszu organizacyjnym 25. Liczba faktycznie zrealizowanych godzin przez ww. klasy wynosiła: IV A – 845, IV B – 829, IV C – 824, IV D – 825.

⁴⁹ Wymiar godzin dla całego cyklu nauczania (etapu edukacyjnego I-III) ustalony w planach nauczania przewyższał minimalny wymiar godzin określony w rozporządzeniu (tj. 1915 godzin) i wynosił odpowiednio dla klas: III A – 2217, III B – 2201, III C – 2200, III D – 2202, III E – 2220. Liczba faktycznie zrealizowanych godzin przez ww. klasy wynosiła w roku szkolnym 2017/2018: III A – 719, III B – 733, III C – 751, III D – 706, III E – 702.

⁵⁰ Wymiar godzin dla całego cyklu nauczania (etapu edukacyjnego IV-VI) ustalony w planach nauczania przewyższał minimalny wymiar godzin określony w rozporządzeniu (tj. 2465 godzin) i wynosił odpowiednio dla klas: VI A – 2774, VI B – 2765, VI C – 2776. Liczba faktycznie zrealizowanych godzin przez ww. klasy wynosiła w roku szkolnym 2017/2018: VI A – 961, VI B – 971, VI C – 965.

⁵¹ Dz. U. poz. 204, ze zm.

⁵² Klasa IV A w zakresie przedmiotów: język obcy, przyroda i język polski.

⁵³ Klasa VI A w zakresie przedmiotów: język obcy, przyroda i matematyka.

⁵⁴ Występuje, gdy współczynnik zmienności oznaczający stosunek liczby oddziałów do liczby pomieszczeń, w których odbywają się lekcje, jest wyższy niż jeden. Wynosił on odpowiednio w latach: 2016/2017 – 0,86, 2017/2018 – 0,82, 2018/2019 – 0,91.

⁵⁵ Próba objęto klasy: IV A, IV B, V A, V B, V C.

⁵⁶ Próba objęto klasy: V A, V B, VI A, VI B, VI C.

⁵⁷ Próba objęto klasy: VI A, VI B, VII A, VII B, VII C.

przedmiotów w roku szkolnym 2016/2017⁵⁸. Ustalono, że w przypadku badanych oddziałów ww. klas zdecydowana większość lekcji odbywała się w pracowni przedmiotowej. Ponadto badanie dotyczące dostępności uczniów do pracowni przedmiotowych przeprowadzono również wśród wybranych pojedynczych oddziałów klas IV-VII w odniesieniu do 52% obowiązkowych przedmiotów w roku szkolnym 2018/2019⁵⁹. Ustalono, że w przypadku badanych oddziałów klas IV, V i VI zdecydowana większość lekcji odbywała się w pracowni przedmiotowej. W przypadku badanego oddziału klasy VII dostępność ta wynosiła mniej niż połowę lekcji, w tym żadna z lekcji przedmiotów wprowadzonych reformą oświaty od dnia 1 września 2017 r., tj. chemii, fizyki, biologii i geografii nie odbyła się w pracowniach przedmiotowych, gdyż Szkoła ich nie posiadała. Dotyczyło to również badanego oddziału klasy V w zakresie zajęć z biologii i geografii. W związku z powyższym w przypadku klas V i VII nastąpiło zmniejszenie dostępu do pracowni przedmiotowych i pogorszenie warunków nauczania, wynikające z braku pracowni przedmiotowych z biologii, chemii, fizyki i geografii. W tym zakresie Dyrektor szkoły podjęła działania w celu doposażenia pracowni z przedmiotów dotychczas nie nauczanych w Szkole. W tym celu wystąpiła z wnioskiem w dniu 13 czerwca 2018 r. do organu prowadzącego Szkołę o zwiększenie części oświatowej subwencji ogólnej z 0,4% rezerwy w roku 2018 z tytułu dofinansowania wyposażenia w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej z ww. przedmiotów w szkole podstawowej na kwotę 52 230,00 zł⁶⁰. Do powyższego wniosku dołączono wykaz planowanych do zakupienia przez Szkołę pomocy dydaktycznych. Środki te zostały przyznane Miastu i Gminie Głubczyce przez Ministra Finansów w piśmie z dnia 21 sierpnia 2018 r.⁶¹ W trakcie trwania czynności kontrolnych zakupiono część wyposażenia wyszczególnionego w powyższym wniosku na kwotę 17 772,30 zł⁶².

W przypadku pozostałych obowiązkowych przedmiotów nie stwierdzono zmniejszenia dostępu uczniów do zajęć w pracowniach przedmiotowych.

(akta kontroli str. 235-257, 655-673, 1124-1125)

2.1.7. Ogólna tygodniowa liczba godzin zajęć pozalekcyjnych wzrastała corocznie w latach szkolnych 2016/2017, 2017/2018 i 2018/2019, wynosząc odpowiednio: 93, 124 i 137. W roku szkolnym 2018/2019 Szkoła zorganizowała zajęcia pozalekcyjne w celu rozwoju zainteresowań i zagospodarowania czasu wolnego przez uczniów⁶³, w tym z: przyrody, teatru, języka angielskiego, języka niemieckiego, matematyki, informatyki, języka polskiego, edukacji wczesnoszkolnej i chóru. Nastąpił wzrost liczby godzin ww. zajęć pozalekcyjnych oferowanych uczniom w stosunku do lat poprzednich. I tak, wynosił on: w 2016/2017 – 12 godzin tygodniowo, w 2017/2018 – 28 godzin tygodniowo, a w roku szkolnym 2018/2019 34 godziny tygodniowo. Dyrektor szkoły wyjaśniła, że (...) *Jak każdego roku przeprowadzono wśród uczniów ankietę dotyczącą zapotrzebowania na konkretne zajęcia pozalekcyjne. Informacja zwrotna z ankiety pokazała, że uczniowie wyrazili zadowolenie z proponowanej im szkolnej oferty zajęć pozalekcyjnych.* Ponadto w tym okresie w stosunku do lat

⁵⁸ Tj. w zakresie wszystkich badanych oddziałów przedmioty: wychowanie fizyczne, matematyka, język obcy, język polski, historia i przyroda.

⁵⁹ Tj. w zakresie wszystkich badanych oddziałów przedmioty: wychowanie fizyczne, matematyka, język obcy i język polski. Ponadto dla klasy: IV - informatyka, V - biologia i geografia, VI - przyroda i zajęcia komputerowe oraz VII - biologia, fizyka, chemia i geografia.

⁶⁰ Wniosek na kwotę dotyczący pomocy dydaktycznych do przedmiotów: geografia, biologia, fizyka i chemia przekazano do Ministerstwa Edukacji Narodowej w dniu 14 czerwca 2018 r.

⁶¹ Pismo nr ST5.4751.5.2018.11g.

⁶² Faktury z dnia 27 listopada 2018 r. nr: 900303166 na kwotę 2 159,00 zł, 900303165 na kwotę 844,00 zł, 900303291 na kwotę 6 508,00 zł, 900303167 na kwotę 3 443,30 zł oraz z dnia 3 grudnia 2018 r. nr 900308880 na kwotę 4 818,00 zł.

⁶³ Pod nazwami: koła zainteresowań oraz zajęcia rozwijające zainteresowania.

poprzednich nastąpił wzrost tygodniowej liczby godzin z: a/ zajęć korekcyjno-kompensacyjnych⁶⁴ realizowanych w ilości 17 godzin tygodniowo, b/ zajęć rewalidacji indywidualnej⁶⁵ w liczbie 26 godzin tygodniowo, c/ zajęć logopedycznych⁶⁶ w liczbie 10 godzin tygodniowo.

Ustalono, że w przypadku zajęć realizowanych przez Szkolny Klub Sportowy w roku szkolnym 2018/2019 nastąpił spadek tygodniowej liczby godzin do czterech, z siedmiu w roku szkolnym 2016/2017 i z dziewięciu w roku szkolnym 2017/2018. Dyrektor szkoły wyjaśniła, że (...) *Uczniowie biorą udział w bezpłatnych zajęciach sportowych odbywających się na terenie szkoły prowadzonych przez LKS „Technik” badminton Głubczyce (...), zajęciach taekwondo, tenisa stołowego, zajęciach popołudniowych na szkolnym basenie oraz zajęciach sportowych piłki nożnej prowadzonych przez klub „Polonia”. (...) W ramach Aneksu 4 z dnia 30 listopada 2018 r. wprowadzone zostały kolejne trzy godziny zajęć (piłka nożna, piłka siatkowa dziewcząt, piłka siatkowa chłopców). Te propozycje zajęć sportowych zaspokajają potrzeby dzieci i młodzieży, wobec tego nie zaistniała potrzeba tworzenia większej ilości kół SKS w obecnym roku szkolnym. Ponadto, w roku szkolnym 2018/2019 w porównaniu do lat poprzednich nastąpiło zmniejszenie liczby godzin z zajęć dydaktyczno-wyrównawczych z poszczególnych przedmiotów do 16, z 18 w 2017/2018 i 20 w 2016/2017. Dyrektor szkoły poinformowała, że (...) Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze są prowadzone głównie dla uczniów posiadających opinię Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Na dzień dzisiejszy 42 uczniów posiada wskazania do udziału w tych zajęciach. Tegoroczna oferta to 16 godzin zajęć. Biorąc pod uwagę, że jedna grupa nie może przekroczyć 8 uczniów, to wymagania dotyczące zapewnienia opieki psychologiczno-pedagogicznej obejmującej zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze są spełnione.*

(akta kontroli str. 675-683)

Badaniem kontrolnym objęto cztery rodzaje zajęć pozalekcyjnych⁶⁷ spośród 33, stanowiące 12% ogółu realizowanych zajęć pozalekcyjnych w latach szkolnych 2016/2017, 2017/2018 i 2018/2019. Ustalono, że zajęcia te były zorganizowane zgodnie z przepisami prawa oświatowego, dostępne ze względu na czas ich odbywania, a liczebność osób na zajęciach była zgodna z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach⁶⁸.

(akta kontroli str. 675-676, 1114)

2.1.8 W Szkole od dnia 1 września 2017 r. zgodnie z przepisami art. 22a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁶⁹ prowadzono kształcenie na podstawie prawidłowo dopuszczonych programów nauczania⁷⁰, w tym w zakresie

⁶⁴ W roku szkolnym 2016/2017 tygodniowa liczba godzin wynosiła 11, natomiast w roku szkolnym 2017/2018 wynosiła 13 godzin tygodniowo.

⁶⁵ W roku szkolnym 2016/2017 tygodniowa liczba godzin wynosiła 12, natomiast w roku szkolnym 2017/2018 wynosiła 20 godzin tygodniowo.

⁶⁶ W roku szkolnym 2016/2017 tygodniowa liczba godzin wynosiła 7, natomiast w roku szkolnym 2017/2018 wynosiła 6 godzin tygodniowo.

⁶⁷ Kółko języka angielskiego, zajęcia rozwijające zainteresowania z języka angielskiego, kółko teatralne, indywidualny plan nauki z języka niemieckiego.

⁶⁸ Dz. U. poz. 1591 ze zm.

⁶⁹ Dz. U. z 2018 r. poz. 1457 ze zm..

⁷⁰ Zarządzenia Dyrektora Szkoły Podstawowej Nr 2 w Głubczycach: nr 8/05/2017 z dnia 31 maja 2017 r. w sprawie dopuszczenia do użytku szkolnego zestawu programów nauczania na rok szkolny 2017/2018 oraz nr 04/05/2018 z dnia 29 maja 2018 r. w sprawie dopuszczenia do użytku szkolnego zestawu programów nauczania na rok szkolny 2018/2019. Ponadto uchwały Szkoły Podstawowej nr 2 im. Janusza Korczaka w Głubczycach: nr 17/2016/2017 z dnia 30 maja 2017 r. w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej dopuszczenia do użytku szkolnego zaproponowanych przez nauczycieli programów nauczania obowiązujących w kolejnym roku szkolnym 2017/2018 oraz nr 13//2017/2018 z dnia 29 maja 2018 r. w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej

klas I, IV i VII dostosowanych do nowej podstawy programowej. Ponadto, stosownie do art. 293 ustawy Przepisy wprowadzające Prawo oświatowe przedstawiany dyrektorowi przez zespół nauczycieli program nauczania do danych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego dla klas VII, obejmował również klasę VIII.

Zgodnie z zapisami art. 22ab ustawy o systemie oświaty nauczanie było prowadzone na podstawie prawidłowo dopuszczonych podręczników szkolnych, a zestaw podręczników oraz materiałów ćwiczeniowych obowiązujących w danym roku szkolnym dyrektor ustalał w formie zarządzeń⁷¹, które podawał corocznie do wiadomości publicznej na stronie internetowej Szkoły

(akta kontroli str. 684-811)

2.1.9. Badaniem w zakresie zapewnienia podręczników w roku szkolnym 2017/2018 objęto uczniów klas I i IV oraz w roku szkolnym 2018/2019 uczniów klas drugich. Ustalono, że uczniowie rozpoczynając rok szkolny dysponowali kompletem podręczników. Jedynie w roku szkolnym 2017/2018 w przypadku klas czwartych 45% ćwiczeń z przyrody, tj. 40 sztuk zostało dostarczonych do Szkoły po dniu 4 września 2017 r.⁷² Wicedyrektor wyjaśnił, że ćwiczenia zostały dostarczone w pierwszym tygodniu września, a termin ich dostarczenia nie był zależny od Szkoły, lecz od wydawnictwa. Dodał również, że ćwiczenia zostały niezwłocznie rozdane uczniom po ich dostarczeniu do Szkoły.

(akta kontroli str. 812-845, 1082-1083, 1119)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W Szkole, w okresie objętym kontrolą, w przypadku czterech oddziałów, w tym jednego w roku szkolnym 2017/2018 oraz trzech w roku szkolnym 2018/2019 występowały dni, w których kumulowane były zajęcia, gdzie dominowała praca statyczna i długotrwała koncentracja (matematyka, fizyka i chemia) oraz dni, w których występowały tylko przedmioty niewymagające zwiększonej koncentracji⁷³. Dyrektor szkoły wyjaśniła, że (...) *Przyczyną zaburzonej organizacji pracy uczniów są warunki lokalowe, tzn. dostępność do wolnych sal. Plan został tak ułożony, aby niektóre oddziały nie musiały się uczyć w trybie dwuzmianowym. Ponadto w SP 2*

dopuszczenia do użytku szkolnego zaproponowanych przez nauczycieli programów nauczania obowiązujących w kolejnym roku szkolnym 2018/2019.

⁷¹ Zarządzenia Dyrektora szkoły: nr 09/05/2017 z dnia 31 maja 2017 r. w sprawie ustalenia zestawu podręczników oraz materiałów ćwiczeniowych obowiązujących w klasach I-VI w roku szkolnym 2017/2018 oraz nr 05/05/2018 z dnia 29 maja 2018 r. w sprawie ustalenia zestawu podręczników i materiałów ćwiczeniowych obowiązujących w klasach I-VII w roku szkolnym 2018/2019.

⁷² Faktura Vat Nr 5030606133 z dnia 9 września 2017 r.

⁷³ Dotyczył on zajęć zaplanowanych dla klas:

a/ VI B w roku szkolnym 2017/2018, tj. w czwartek w planie lekcji zaplanowano w bloku dwie godziny z matematyki oraz w poniedziałek, środę i czwartek po jednej godzinie z tego przedmiotu. Wśród zajęć zaplanowanych na wtorek były natomiast: przyroda, język angielski, wychowanie fizyczne, muzyka, dwie godziny języka polskiego oraz zajęcia komputerowe;

b/ VI A w roku szkolnym 2018/2019, tj. w środę w planie lekcji zaplanowano w bloku dwie godziny z matematyki oraz w poniedziałek, czwartek i piątek po jednej godzinie z tego przedmiotu. Wśród zajęć zaplanowanych na wtorek były natomiast: wychowanie fizyczne, zajęcia techniczne, plastyka, język polski, religia, zajęcia komputerowe;

c/ VI B w roku szkolnym 2018/2019, tj. w czwartek w planie lekcji zaplanowano w bloku dwie godziny z matematyki oraz w poniedziałek, wtorek i środę po jednej godzinie z tego przedmiotu. Wśród zajęć zaplanowanych na piątek były natomiast: język angielski, muzyka, religia, dwie godziny języka polskiego, wychowanie fizyczne oraz zajęcia komputerowe;

d/ VII A w roku szkolnym 2018/2019, tj.: w poniedziałek i w środę w planie lekcji zaplanowano dwie godziny z przedmiotów, w których dominowała praca statyczna, we wtorek zaplanowano trzy godziny z tych przedmiotów oraz w piątek jedną godzinę. Wśród zajęć zaplanowanych na czwartek były natomiast: język angielski, informatyka, geografia, religia, dwie godziny wychowania fizycznego.

Głębocze pracują nauczyciele dochodzący z innych szkół i mogą przychodzić realizować zajęcia jedynie o oznaczonych godzinach.

Ponadto, w powyższym okresie w przypadku sześciu oddziałów⁷⁴, w tym jednego w roku szkolnym 2017/2018 i pięciu w roku szkolnym 2018/2019, stwierdzono przypadki planowania zajęć, w których dominowała praca statyczna i wymagających zwiększonej koncentracji bezpośrednio po sobie (tzw. łączenie w bloki). Dyrektor szkoły wyjaśniła, że (...) *Przy połączeniu dwóch godzin matematyki w jednym dniu, kierowano się zasadą, że dwie jednostki lekcyjne danego przedmiotu nie mogą występować częściej niż raz w tygodniu. Niejednokrotnie występują sytuacje, gdy uczniowie pisząc prace klasowe potrzebują wydłużenia czasu na jej dokończenie. Ponadto nauczyciel ma szansę na utrwalenie trudniejszych treści, sprawdzenie, czy uczniowie opanowali dane umiejętności. W celu urozmaicenia zajęć i zaktywizowania uczniów stosuje się różne metody pracy, bywa, że pojedyncza lekcja jest wówczas za krótka.* W przypadku łączenia różnych przedmiotów statycznych w bloki Dyrektor szkoły dodała natomiast, że (...) *Niedopatrznie wynikło stąd, że przy układaniu planu skupiono się bardziej na tym, by uczniowie rozpoczynali zajęcia o stałej porze oraz zajęcia wymagające zwiększonej koncentracji nie występowały po piątej godzinie lekcyjnej.*

Powyższe przypadki stanowiły naruszenie zapisów § 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach⁷⁵ zgodnie, z którym Dyrektor szkoły zapewnia higieniczne warunki pobytu w szkole, w związku z § 4 ust. 1 i 3 ww. rozporządzenia stanowiącego, że plan zajęć dydaktyczno-wychowawczych powinien uwzględniać: potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególne dni tygodnia oraz zasadę niełączenia w kilkugodzinne bloki zajęć z tego samego przedmiotu⁷⁶.

(akta kontroli str. 659-666, 846-848, 1120-1121)

2.2. Zmiana warunków lokalowych w związku z reformą oświaty

Opis stanu faktycznego

2.2.1. W wyniku przeprowadzonych w toku kontroli oględzin ustalono, że wyposażenie pomieszczeń do nauki dla klas I-III⁷⁷ było zgodne z zalecanymi warunkami i sposobami realizacji podstawy programowej, tj. w przypadku klas I-II określonymi w Załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej⁷⁸, a w przypadku klas III - w Załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia

⁷⁴ Dotyczyły one: a/ klasy VI B w roku szkolnym 2017/2018, tj. w czwartek dwie godziny matematyki w bloku (na drugiej i trzeciej godzinie lekcyjnej); b/ klasy VI A w roku szkolnym 2018/2019, tj. w środę dwie godziny matematyki w bloku (na trzeciej i czwartej godzinie lekcyjnej); c/ VI B w roku szkolnym 2018/2019, tj. w czwartek dwie godziny matematyki w bloku (na czwartej i piątej godzinie lekcyjnej), d/ VII A w roku szkolnym 2018/2019, tj. w poniedziałek matematyka i chemia w bloku (na czwartej i piątej godzinie lekcyjnej) oraz we wtorek matematyka i chemia w bloku (na czwartej i piątej godzinie lekcyjnej), e/ VII B w roku szkolnym 2018/2019, tj. w środę matematyka i fizyka w bloku (na pierwszej i drugiej godzinie lekcyjnej), f/ VII C w roku szkolnym 2018/2019, tj. fizyka i matematyka w bloku (na drugiej i trzeciej godzinie lekcyjnej).

⁷⁵ Dz. U. 2003 r. nr 6, poz. 69 ze zm. Dalej: rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

⁷⁶ Przed 29 listopada 2018 r. § 4, zgodnie z którym plan zajęć dydaktyczno-wychowawczych powinien uwzględniać potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia.

⁷⁷ Oględzinom poddano pięć z sześciu sal, w których odbywały się zajęcia edukacji wczesnoszkolnej, tj. sale numer 24, 29 i 31, w których zajęcia miały klasy I-II oraz sale numer 22 i 23, w których zajęcia miały klasy III.

⁷⁸ Dz. U. poz. 356, ze zm.

ogólnego w poszczególnych typach szkół⁷⁹. Ponadto ustalono, że w ww. salach lekcyjnych znajdowały się dwie części: edukacyjna i rekreacyjna wyposażona w dywan. Wszystkie sale wyposażone były w tablicę interaktywną, projektor oraz komputer z dostępem do internetu. Zajęcia informatyczne, w przypadku klas objętych badaniem, zawsze odbywały się w sali informatycznej⁸⁰ wyposażonej w stanowiska komputerowe z dostępem do internetu.

Ponadto ustalono, że wyposażenie sal lekcyjnych i pracowni w pomoce dydaktyczne i przedmioty potrzebne do zajęć z przedmiotów znajdujących się w podstawie programowej dla klas IV-VII było:

a/ zgodne z warunkami i sposobami realizacji dla klas V podstawy programowej określonej w ww. rozporządzeniu z 2012 roku⁸¹,

b/ zgodne z warunkami i sposobem realizacji dla klas IV, V i VII podstawy programowej określonej w ww. rozporządzeniu z 2017 roku⁸² w przypadku sal lekcyjnych z przedmiotów: matematyka, język obcy, historia, informatyka, muzyka, plastyka i technika, w tym również w zakresie wyposażenia dodatkowego. W przypadku sali z przyrody, na jej wyposażeniu brakowało jedynie map topograficznych lub turystycznych w skali 1:25000 i 1:10000, natomiast jedna z trzech sal z języka polskiego nie zawierała dodatkowego wyposażenia w postaci projektora i tablicy multimedialnej. W czasie wykonywania czynności kontrolnych w szkole nie było utworzonych pracowni z przedmiotów: biologia, chemia, fizyka, geografia, a zajęcia z tych przedmiotów odbywały się w innych salach. Działania podjęte przez Dyrektora szkoły w celu utworzenia tych pracowni zostały opisane w punkcie 2.1.6. wystąpienia pokontrolnego. W Szkole nie utworzono również sali do przedmiotu wiedza o społeczeństwie stanowiącego przedmiot obowiązkowy w klasie ósmej, gdyż w roku szkolnym 2018/2019 nie było jeszcze oddziałów tych klas w szkole.

(akta kontroli str. 192, 663-666, 849-856)

Zgodnie z zapisami art. 103 ust. 1 pkt 5 ustawy Prawo oświatowe zapewniono uczniom możliwość korzystania z zespołu urządzeń sportowych i rekreacyjnych. Szkoła posiadała dwie sale gimnastyczne, tj. małą i dużą, salę korekcyjną oraz kryty basen. Dodatkowo zmodernizowane zostały dwa zewnętrzne boiska sportowe i utworzono na tym terenie boisko tartanowe oraz boisko ze sztuczną trawą⁸³. Ustalono, że wszystkie zajęcia wychowania fizycznego dla każdej z klas uczącej się w Szkole realizowane były w sali gimnastycznej, tak samo jak przed dniem 1 września 2017 r. Dodatkowo uczniowie w ramach obowiązkowych zajęć korzystali z krytego basenu (klasy pierwsze - dwie godziny w tygodniu, klasy II-VII - jedna godzina w tygodniu).

(akta kontroli str. 655-666, 851, 863, 1123)

Wyposażenie pracowni komputerowej zapewniało każdemu uczniowi w roku szkolnym 2018/2019 możliwość korzystania z osobnego komputera z dostępem do internetu, co potwierdzono w ramach przeprowadzonego badania⁸⁴. Ponadto zajęcia informatyczne dla klas I-III były realizowane również w pracowni komputerowej.

⁷⁹ Dz. U. poz. 977, ze zm.

⁸⁰ Sala numer 16 wyposażona w 25 stanowiska komputerowe.

⁸¹ Badaniem objęto wyposażenie sal lekcyjnych z: języków obcych nowożytnych (sale numer 1 i 11), muzyki (sala numer 1), plastyki (sala numer 2), zajęć komputerowych (sala numer 16) oraz wychowania fizycznego (dwie sale gimnastyczne).

⁸² Badaniem objęto wyposażenie sal lekcyjnych z: matematyki (sale numer 3 i 12), języka polskiego (sale numer 8, 9 i 19), język obcy (sale numer 1 i 11), historii (sala numer 20), informatyki (sala numer 16), muzyki (sala numer 1), plastyki (sala numer 2), przyrody (sala numer 7) i techniki (sala numer 2).

⁸³ Inwestycja zakończona w październiku 2018 r.

⁸⁴ Trzy najliczniejsze klasy w szkole to: IV C, V B, V C liczące po 23 uczniów. Liczba samodzielnych stanowisk komputerowych ze stałym łączem internetowym w sali informatycznej nr 16 wynosiła 25.

Dostęp do pracowni komputerowej nie został ograniczony w związku z wprowadzeniem zmian w systemie oświaty.

(akta kontroli str. 655-666, 852)

2.2.2. W wyniku badania, którym objęto 31 uczniów dwóch klas siódmych⁸⁵ w roku szkolnym 2018/2019, tj. stanowiących 8% ogółu uczniów szkoły⁸⁶, ustalono, że sale lekcyjne⁸⁷, w których zajęcia miały te klasy nie były wyposażone w meble szkolne dostosowane do zasad ergonomii, tj. do wzrostu uczniów. Brakowało mebli w rozmiarze V (kolor zielony)⁸⁸ i rozmiarze VI (kolor niebieski)⁸⁹ według normy PN-EN 1729-1:2016-02 w celu ich dostosowania do wzrostu uczniów dotychczas nie uczących się w szkole.

(akta kontroli str. 857-858, 865, 1115-1116, 1122)

2.2.3. W celu zapewnienia bezpieczeństwa uczniów w Szkole wprowadzone zostały Zarządzeniem Dyrektora Szkoły nr 02/02/2017 z dnia 3 lutego 2017 r.⁹⁰ stosowne procedury. Ponadto, opracowany został program pracy koordynatora i zespołu ds. bezpieczeństwa na rok szkolny 2017/2018 i 2018/2019. W ramach tego zespołu od dnia 1 września 2017 r. przeprowadzono cztery kontrole obiektów sportowych i sprzętu sportowego w Szkole, pod kątem zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z tych obiektów⁹¹.

(akta kontroli str. 866-910)

W latach 2017-2018 stan bezpieczeństwa i higieny uczniów w Szkole był przedmiotem ośmiu kontroli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Głubczycach⁹², w tym w trzech kontrolach stwierdzono nieprawidłowości. Ustalono, że usunięto naruszenia wymagań higieniczno-sanitarnych:

a/ w hali basenowej, szatniach oraz w pomieszczeniach z natryskami i ubikacjami (wykazane w protokole kontroli z dnia 31 maja 2017 r.⁹³), co potwierdzono w protokole kontroli z dnia 17 października 2017 r.⁹⁴;

b/ w bloku żywienia (wykazane w protokole kontroli z dnia 27 lutego 2018 r.⁹⁵), w protokole kontroli sprawdzającej z dnia 20 września 2018 r.⁹⁶ potwierdzono wykonanie zlecenia dotyczącego stanu sanitarnego ścian w pomieszczeniu kuchni właściwej oraz w pomieszczeniu obróbki wstępnej warzyw i owoców; zalecenie dotyczące doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego podłogi we wszystkich pomieszczeniach bloku żywienia, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny nakazał wykonać w terminie do dnia 1 września 2019 r. Dyrektor szkoły wyjaśniła, że (...) *Obecnie udało się określić termin działań w zakresie remontu podłóg w pomieszczeniach stołówki i kuchni. Ze względu na to, że codziennie w roku szkolnym wydawane są obiady dla uczniów, prace remontowe w kuchni szkoły będą przeprowadzone w okresie wakacyjnym (lipiec-sierpień), kiedy to*

⁸⁵ Badaniu poddano 17 uczniów klasy VII B i 14 uczniów klasy VII C (stan na 14 listopada 2018 r.).

⁸⁶ Liczba uczniów w roku szkolnym 2018/2019 zgodnie z arkuszem organizacyjnym wynosiła 386.

⁸⁷ Sale lekcyjne numer: 1, 2, 3, 5, 7, 8, 9, 11, 12, 16, 18, 19, 20 i 33.

⁸⁸ Zgodnie z normą PN-EN 1729-1:2016-02 kolor zielony (rozmiar V) przeznaczony jest dla uczniów o wzroście od 146 do 176,5 cm.

⁸⁹ Zgodnie z normą PN-EN 1729-1:2016-02 kolor niebieski (rozmiar VI) przeznaczony jest dla uczniów o wzroście od 159 do 188 cm.

⁹⁰ Zarządzenie nr 02/02/2017 Dyrektora Szkoły Podstawowej Nr 2 w Głubczycach z dnia 3 lutego 2017 r. w sprawie wprowadzenia procedur dotyczących bezpieczeństwa uczniów w szkole.

⁹¹ Protokoły kontroli zespołu ds. bezpieczeństwa z dnia: 1 września 2017 r., 1 grudnia 2017 r., 1 marca 2017 r., 1 czerwca 2017 r.

⁹² Dalej: Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny.

⁹³ Protokół kontroli Nr HK.43281.1.9.2017.ES-S.

⁹⁴ Protokół kontroli Nr HK.43281.1.9.2017.ES-S.

⁹⁵ Protokół kontroli Nr HK.43231.15.1.2018.BK.

⁹⁶ Protokół kontroli Nr HK.43231.15.1.2018.BK.

w budynku szkoły nie będą przebywali uczniowie. Prace zakończą się przed 1 września 2019 r.;

c/ ujawnione w trakcie kontroli, której ustalenia zawarto w protokole z dnia 31 października 2018 r. Trzy nieprawidłowości, które dotychczas nie zostały w pełni usunięte dotyczyły: blatów ławek w niektórych salach lekcyjnych (częściowo usunięto), podłóg w niektórych salach, ścian i sufitu w gabinecie medycyny szkolnej, ścian przy ościeżnicy drzwiowej w szatni dla chłopców przy bloku sportowym oraz sufitu w szatni dla dziewcząt przy krytej pływalni. W piśmie z dnia 22 listopada 2018 r. przekazanym Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu, podano terminy wykonania prac w tym zakresie. Usunięcie nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego nawierzchni dróg, przejść i terenu wokół szkoły, a także schodów prowadzących do boiska sportowego oraz przy wejściu do szkoły od strony boiska, wg deklaracji Dyrektora szkoły powinno być zrealizowane do dnia 1 września 2021 roku.

(akta kontroli str. 911-968)

Ponadto, w ww. okresie Komendant Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Głubczycach przeprowadził jedną kontrolę⁹⁷. Ustalono, że zalecenie sformułowane w ramach tej kontroli, dotyczące zapewnienia dostępu dla ekip ratowniczych do instrukcji bezpieczeństwa pożarowego, zostało przez Dyrektora szkoły zrealizowane.

(akta kontroli str. 969-979)

2.2.4. W roku szkolnym 2018/2019 utworzono w Szkole gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej⁹⁸, który spełniał wymogi określone w § 27, § 29 oraz § 36 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą⁹⁹. W wyniku przeprowadzonych oględzin ww. gabinetu ustalono, że meble i podłoga umożliwiają ich mycie oraz dezynfekcję. Ponadto, pomieszczenie wyposażone było w: a/ jedną umywalkę z baterią z ciepłą i zimną wodą, b/ dozownik z mydłem w płynie oraz ze środkiem dezynfekcyjnym oraz c/ pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia i pojemnik na zużyte ręczniki.

(akta kontroli str. 849-850)

2.2.5. Zgodnie z art. 105 ustawy Prawo oświatowe Szkoła zapewniała uczniom możliwość korzystania ze świetlicy, która funkcjonowała na jej terenie od poniedziałku do piątku w godzinach od 6:45 do 16:45. Plan pracy świetlicy oraz zajęcia opiekuńczo-wychowawcze określone były w sporządzanym corocznie planie dydaktyczno-wychowawczym świetlicy szkolnej, który podlegał zatwierdzeniu przez Wicedyrektora Szkoły. Zawierał on między innymi zadania główne oraz formy ich realizacji, a także cele dotyczące najważniejszych dziedzin pracy świetlicy. Zajęcia opiekuńczo-wychowawcze uwzględniały potrzeby edukacyjne uczniów, rozwijanie ich zainteresowań oraz odrabianie lekcji. Sposób funkcjonowania świetlicy określony został w regulaminie świetlicy szkolnej. W roku szkolnym 2018/2019 utworzono cztery grupy świetlicowe¹⁰⁰, których liczebność nie przekraczała 25 uczniów. W świetlicy zatrudnionych było ośmiu nauczycieli. Dla uczniów klas I-III zapewniono odrębne pomieszczenie. Dyrektor szkoły w zakresie organizacji dla tych uczniów odrębnych zajęć świetlicowych wyjaśniła, że (...) *uczniowie klas I-III mają odrębne zajęcia (sportowe – wtorek, środa, piątek, muzyczno-wokalne (chór) - wtorek, piątek,*

⁹⁷ Protokół ustaleń z czynności kontrolno-rozpoznawczych z dnia 27 kwietnia 2017 r.

⁹⁸ Funkcjonujący w środy i w czwartki w godzinach od 7:25 do 15:00.

⁹⁹ Dz. U. 2012, poz. 739

¹⁰⁰ Liczebność grup wynosiła: Gr nr I - 22 uczniów, Gr nr II - 23 uczniów, Gr nr III - 25 uczniów, Gr nr IV - 24 uczniów.

gry i zabawy teatralne - poniedziałek, piątek, zajęcia plastyczne – od poniedziałku do piątku, pomoc przy odrabianiu lekcji- od poniedziałku do piątku). Przemieszczają się oni do dostępnych sal w szkole lub do sali gimnastycznej czy na szkolne boisko i realizują interesujące ich formy wraz z opiekunem danej grupy.

(akta kontroli str. 851-852, 980-1008, 1117)

2.2.6. W roku szkolnym 2018/2019 w Szkole działała stołówka szkolna. Stosownie do § 10 ust. 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny wydzielono jadalnię do spożycia gorących posiłków przez uczniów.

(akta kontroli str. 856, 864)

2.2.7. W roku szkolnym 2018/2019 w Szkole funkcjonowała biblioteka szkolna, która była dostępna dla uczniów cztery dni w tygodniu, tj. w poniedziałek od godziny 9:40 do 10:40, w środę od godziny 8:00 do 13:00, w czwartek w godzinach: 8:45 – 9:45 oraz 13:35 – 14:35, a także w piątek od godziny 7:50 do 9:50. Sposób funkcjonowania biblioteki został określony w regulaminie pracy biblioteki. Badaniem objęto liczebność lektur z nowej podstawy programowej dla uczniów klas IV, V, VII i VIII, pod kątem ich dostępności dla najliczniejszej klasy z danego poziomu. Ustalono, że biblioteka zapewniała dostęp do lektur zgodnych z nową podstawą programową, ale ich liczba nie pokrywała się z liczbą ww. uczniów¹⁰¹. Wicedyrektor wyjaśnił, że (...) *Nie ma obowiązku posiadania przez placówkę liczby lektur zgodnej z ilością dzieci w największym oddziale klasowym. Wielu uczniów posiada swoje prywatne egzemplarze lektur. Ponadto w mieście funkcjonuje bardzo bogato wyposażona Biblioteka Miejska, której zasoby wspomagają potrzeby pracy z lekturą w naszej szkole.*

(akta kontroli str. 851, 859, 864, 1009-1015, 1082-1083)

2.2.8. W Szkole w roku szkolnym 2018/2019, jak również w latach poprzednich nie utworzono placu zabaw przeznaczonego do użytku dla uczniów Szkoły. Ponadto przed dniem 1 września 2017 r. oraz do czasu zakończenia kontroli w Szkole nie było oddziałów przedszkolnych.

(akta kontroli str. 851, 862-864)

2.2.9. W latach 2016-2018 zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny Dyrektor szkoły dokonywała kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do Szkoły¹⁰². Z ustaleń kontroli sporządzano protokół, a jego kopię przekazywano organowi prowadzącemu. Kontrolą obejmowano pomieszczenia szkolne oraz teren wokół Szkoły. Komisje przeprowadzające kontrole stwierdziły, że zapewnione były bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w Szkole. W związku z tym nie sformułowano zaleceń ani wniosków.

(akta kontroli str. 866-889)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Krzesła i ławki, w niektórych salach¹⁰³ przedmiotowych nie były dostosowane do wzrostu uczniów, co stanowiło naruszenie zasad § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, według którego sprzęty, z których korzystają

¹⁰¹ Dotyczyło to klas (zgodnie z arkuszem organizacyjnym): a/ IV, których najliczniejszy oddział, tj. klasa IV C liczył 23 uczniów, w przypadku sześciu na 11 pozycji ich ilość się nie pokrywała; b/ V, których najliczniejsze oddziały, tj. klasy V B i V C liczyły po 23 uczniów, w przypadku sześciu na 10 pozycji ich ilość się nie pokrywała; c/ VII, których najliczniejsze oddziały, tj. klasy VII A i VII B liczyły po 18 uczniów, w przypadku trzech na osiem pozycji ich ilość się nie pokrywała; d/ VIII (nie utworzone w roku szkolnym 2018/2019), których ilość w przypadku pięciu z sześciu pozycji wynosiła od 20 do 27 sztuk, natomiast w jednym przypadku dwie sztuki.

¹⁰² Kontrole w dniach: 29 sierpnia 2016 r., 28 sierpnia 2017 r. oraz 31 sierpnia 2018 r.

¹⁰³ Sale lekcyjne numer: 1, 2, 3, 5, 7, 8, 9, 11, 12, 16, 18, 19, 20 i 33.

osoby pozostające pod opieką szkoły dostosowuje się do wymagań ergonomii. Dyrektor szkoły wyjaśniła, że (...) Ze względu na liczne wydatki bieżące zakup ławek i krzesel uległ opóźnieniu. Jednakże w oparciu o załączoną tabelę dokonano planów wymiany ławek i krzesel w poszczególnych salach. Wdrożenie działań dotyczących wymiany mebli pozostających na wyposażeniu szkoły pozwoli w zdecydowanej większości zapewnić spełnienie wymagań zgodnych z ergonomią nauki i wymaganymi normami. Informuję, że pozostałe ławki i krzesła dla uczniów zgodne z wymaganymi normami zostaną zakupione częściowo w obecnym roku kalendarzowym. Zakup brakujących sztuk zostanie uzupełniony w styczniu/lutym 2019 r. Brakuje 31 sztuk stolików zielonych, 86 sztuk krzesel niebieskich oraz 45 sztuk krzesel zielonych.

(akta kontroli str. 857-858, 865, 1016-1019, 1115-1116, 1122)

2. Na terenie Szkoły nie zapewniono prawidłowego stanu technicznego schodów prowadzących do boiska sportowego oraz równej nawierzchni dróg i przejść. Powyższe było niezgodne z wymaganiami § 7 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, który stanowi, że na terenie szkoły zapewnia się równą nawierzchnię dróg, przejść i boisk. Dyrektor szkoły wyjaśniła, że (...) Obecnie udało się określić termin działań dotyczących nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego schodów prowadzących do boiska sportowego oraz przy wejściu do szkoły od strony boiska, a także nawierzchni dróg, przejść oraz terenu wokół szkoły. Prace mają być przeprowadzone do 1 września 2021 roku. Wcześniej nie podejmowano się tych prac ze względu na brak środków budżetowych.

(akta kontroli str. 850, 860-861, 922-926)

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK stan zatrudnienia nauczycieli w Szkole był adekwatny do jej potrzeb. Nauczyciele posiadali odpowiednie kwalifikacje do realizowanych zajęć i uczestniczyli w doskonaleniu zawodowym zgodnie z potrzebami Szkoły. W dwóch przypadkach, które miały miejsce w okresie objętym kontrolą, rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielami zostało dokonane zgodnie z przepisami prawa i było uzasadnione wprowadzanymi zmianami w systemie oświaty. Zapewniono zróżnicowaną i odpowiednią do potrzeb uczniów ofertę zajęć pozalekcyjnych, a jej zakres i dostęp do tych zajęć nie został po 1 września 2017 r. ograniczony. Zastrzeżenia NIK dotyczą sposobu zorganizowania rozkładu obowiązkowych zajęć dydaktyczno-wychowawczych, który nie był w pełni zgodny z zasadami higieny pracy umysłowej. W Szkole zapewniono uczniom możliwość korzystania z zespołu urządzeń sportowych i rekreacyjnych, w tym z krytego basenu w ramach obowiązkowych zajęć lekcyjnych. Ponadto, uczniowie mieli możliwość korzystania z biblioteki, świetlicy, stołówki, czy gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej oraz pozostawiania w Szkole części podręczników i przyborów szkolnych. Wyposażenie sal lekcyjnych umożliwiało realizację podstawy programowej. Zastrzeżenia NIK w tej kwestii dotyczą braku pracowni przedmiotowych z chemii, fizyki, biologii i geografii, a tym samym pogorszenia warunków nauczania. Mając jednak na uwadze podjęte przez Dyrektora szkoły działania dotyczące utworzenia i wyposażenia tych pracowni stan ten należy uznać za przejściowy. NIK zwraca również uwagę, że w Szkole nie było właściwego wyposażenia w zakresie ławek i krzesel dostosowanego do wieku i wzrostu uczniów, a stan techniczny nawierzchni dróg i przejść oraz schodów na terenie Szkoły nie był prawidłowy.

3. Współpraca z instytucjami przy wprowadzaniu zmian w systemie oświaty

Opis stanu faktycznego

3.1. W okresie objętym kontrolą Dyrektor szkoły podejmowała działania na rzecz realizacji zdiagnozowanych potrzeb Szkoły wynikających z konieczności wprowadzenia reformy oświaty. Związane one były z potrzebą utworzenia i doposażenia w niezbędne pomoce dydaktyczne pracowni przedmiotowych z przedmiotów dotychczas nienauczanych w Szkole, tj. biologii, chemii, fizyki i geografii, w związku z kontynuowaniem nauki w roku szkolnym 2018/2019 przez klasy siódme. W wyniku działań Dyrektora szkoły opisanych szczegółowo w punkcie 2.1.6. wystąpienia pokontrolnego zakupiono w trakcie trwania czynności kontrolnych część wyposażenia do tych sal przedmiotowych. Na dzień 7 grudnia 2018 r. wydatkowano na ten cel kwotę 17 772,30 zł¹⁰⁴. Dyrektor szkoły w zakresie analiz potrzeb Szkoły wynikających z wprowadzanej reformy wyjaśniła, że (...) *Z przeprowadzanych analiz nie sporządza się żadnych dokumentów formalnych. Potrzeby organizacyjne są analizowane na etapie przygotowania arkusza organizacyjnego na kolejny rok szkolny.*

(akta kontroli str. 235-257, 667-673, 1020-1022)

3.2. Dyrektor szkoły współpracowała z instytucjami współodpowiedzialnymi za wdrożenie reformy, w tym: w ramach zatwierdzania arkusza organizacyjnego przez organ prowadzący oraz jego opiniowania przez Opolskiego Kuratora Oświaty. Ponadto, bezzwłocznie i w możliwie szeroki sposób przekazywała rodzicom, uczniom, nauczycielom i pracownikom niepedagogicznym informacje o zmianach związanych z reformą oświaty uzyskane od organu prowadzącego, organu nadzoru pedagogicznego oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej. Działania w tym zakresie obejmowały również udział w zorganizowanym w dniu 16 grudnia 2016 r. przez Wojewodę Opolskiego oraz Opolskiego Kuratora Oświaty spotkaniu poświęconym zmianom ustroju szkolnego, które odbyło się w Miejskim Domu Kultury w Głubczycach. Dyrektor poinformowała, że (...). *Wszelkie podejmowane działania miały charakter odgórny i wyływały z inicjatyw owych instytucji. Działania te zaspokajały bieżące potrzeby i były wystarczające.*

(akta kontroli str. 4-104, 177-204, 1020-1022)

3.3. W ww. okresie Dyrektor szkoły nie podejmowała współpracy w ramach wprowadzenia zmian w systemie oświaty z innymi podmiotami niż ww., tj. organem prowadzącym, kuratorium oświaty i Ministerstwem Edukacji Narodowej.

(akta kontroli str. 4-104, 1020-1022)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Dyrektor szkoły przy wprowadzaniu zmian związanych z reformą oświaty współpracowała z instytucjami współodpowiedzialnymi. Ponadto podjęła skuteczne działania na rzecz realizacji zdiagnozowanych potrzeb Szkoły związanych z potrzebą utworzenia pracowni z przedmiotów dotychczas w niej nie nauczanych.

¹⁰⁴ Faktury z dnia 27 listopada 2018 r. nr: 900303166 na kwotę 2 159,00 zł, 900303165 na kwotę 844,00 zł, 900303291 na kwotę 6 508,00 zł, 900303167 na kwotę 3 443,30 zł oraz z dnia 3 grudnia 2018 r. nr. 900308880 na kwotę 4 818,00 zł.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Uwzględnienie przy sporządzaniu planów zajęć dydaktyczno-wychowawczych na kolejne lata szkolne, w możliwie najpełniejszym zakresie, zasad higieny pracy umysłowej.
2. Zapewnienie wszystkim uczniom możliwości korzystania z mebli dostosowanych do wymogów ergonomii.
3. Podjęcie działań w celu zapewnienia równej nawierzchni dróg i przejść na terenie Szkoły oraz prawidłowego stanu technicznego schodów prowadzących na boisko szkolne.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, 14 stycznia 2019 r.

Kontroler

Agnieszka Broszczak

starszy inspektor kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu

p.o. DYREKTORA
Delegatury NIK w Opolu

.....
podpis

